

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

з олімпійського і професійного спорту

Галузь знань: **0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини**

Спеціальність: **7.01020201 Спорт (за видами)**

денна форма навчання

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В навчальному плані вищих фізкультурних навчальних закладів з'явилась принципово нова дисципліна – «Олімпійський і професійний спорт», необхідність введення якої обумовлено всією історією розвитку олімпійського спорту і формування системи знань в галузі підготовки спортсмена.

Перспективи подальшого розвитку олімпійського спорту в значній мірі залежать від підготовки висококваліфікованих спеціалістів, здатних правильно вирішувати складні завдання в нових політичних і соціально-економічних умовах.

Після проголошення Україною незалежності суттєві зміни відбулися в системі фізкультурної освіти. Наявність в системі освіти самостійного напрямку «Олімпійський і професійний спорт» створює добрі передумови для підготовки спеціалістів в галузі міжнародного спортивного руху і олімпійського спорту, в яких сьогодні відбувається гостра необхідність, коли інтенсивно розгортається діяльність Національного олімпійського комітету України, національних федерацій з олімпійських видів спорту, реорганізується діяльність спортивних шкіл, центрів олімпійської підготовки.

Важливим напрямком підвищення ефективності підготовки висококваліфікованих спеціалістів фізичного виховання і особливо спорту високих досягнень є посилення ролі в навчальному процесі теоретичної, методологічної і світоглядної підготовки. Тому фундаментальні знання і навички, здобуті студентами, можуть розглядатися як основа глибокої професійної компетентності у вирішенні складних завдань.

Фахове випробування є специфічною формою контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів, оскільки дає майбутнім спеціалістам чітке уявлення про результати їхньої праці, сприяє формуванню адекватної самооцінки, націлює на повсякденне самовдосконалення.

Метою фахового випробування з олімпійського та професійного спорту є перевірка готовності до роботи в галузі фізичної культури і спорту. Завдання фахового випробування з олімпійського та професійного спорту включають

перевірку міцності засвоєння студентами основних теоретичних і методичних положень, які відображають закономірності розвитку олімпійського та професійного спорту, а також перевірку умінь використовувати здобуті знання для вирішення різноманітних завдань.

Програма фахового випробування з олімпійського та професійного спорту призначена для цілеспрямованої підготовки студентів з врахуванням вимог навчальної програми.

У відповідності з викладеним програма не дублює навчальну програму: по-перше, зберігає наступність по відношенню до неї; по-друге, порівняно невелика за об'ємом; по-третє, дозволяє використовувати навчальний матеріал з інших спортивно-педагогічних дисциплін.

Зміст програми фахового випробування відповідає вимогам, які ставляться до знань і умінь спеціалістів, магістрів:

- знати історію розвитку міжнародного руху та олімпійського спорту;
- вміти застосовувати знання при пропаганді ідеалів олімпізму;
- знати систему підготовки спортсменів до Олімпійських ігор;
- розуміти соціальну значущість спорту та олімпізму;
- знати історію виникнення і розвитку професійного спорту;
- розуміти вплив професійного спорту на особистість і суспільство;
- вплив соціально-економічного стану суспільства на розвиток професійного спорту;
- обґрунтування ефективних методів відбору і підготовки спортсменів;
- аналіз стану і перспектив розвитку професійного спорту у світі і в Україні;
- знати термінологію олімпійського та професійного спорту.

На фаховому випробуванні слід перевіряти не тільки рівень конкретних знань і умінь студентів, але і зрілість його загального світогляду.

Всі екзаменаційні білети будуються за таким планом: одне питання з олімпійського спорту, друге – з професійного спорту, третє – дати визначення вказаного терміну, поняття.

Програма з олімпійського та професійного спорту

Олімпійські ігри стародавньої Греції.

Спорт і олімпійські ігри стародавньої Греції.

Витоки спорту стародавньої Греції. Принцип змагальності в способі життя греків. Міфи і легенди про спорт стародавньої Греції. Фізичне виховання в системі освіти і виховання стародавньої Греції. Олімпія – місто проведення олімпійських ігор стародавньої Греції. Організація і програми олімпійських ігор. Участь в змаганнях, визначення і вшанування переможців. Підготовка атлетів до олімпійських ігор.

Відродження олімпійських ігор.

П'єр де Кубертен і відродження олімпійських ігор. Конгрес 1894 р. і його роль в олімпійському русі. Створення МОК.

Ігри олімпіад.

Загальна характеристика першого періоду ігор олімпіад (1896-1912 р.р.).

Загальна характеристика другого періоду ігор олімпіад (1920-1948 р.р.).

Загальна характеристика третього періоду ігор олімпіад (1952-1988 р.р.).

Початок четвертого періоду олімпійського руху сучасності. Зимові олімпійські ігри.

Міжнародна олімпійська система.

Основоположні принципи, структура і функціонування олімпійського спорту. МОК і його роль в розвитку олімпійського спорту. Аматорство в олімпійському спорті. Комерціалізація і професіоналізація олімпійського спорту. Олімпійський спорт і політика. Олімпійський рух в Україні.

Професійний спорт

Аматорство і професіоналізм у спорті. Історія розвитку професійних видів спорту: баскетбол, бейсбол, хокей, бокс.

Міжнародні спортивні організації і професійний спорт.

Основні фактори розвитку професійного спорту у США.

Соціально-економічні аспекти сучасного професійного спорту.

Відбір спортсменів в професійному спорті (в командних видах спорту, індивідуальних видах спорту).

Підготовка спортсменів в професійному спорті.

Система змагань у професійному спорті. Критерії економічної ефективності системи знань. Система змагань у командних видах спорту. Система змагань в індивідуальних видах спорту.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Зміст фахового випробування складається з трьох розділів.

Перший розділ передбачає розгорнуту усну відповідь студентів на одне з питань олімпійського спорту. На виконання цього завдання виділяється 10 хв. Максимальна сума балів – 35.

Питання з розділу «Олімпійський спорт».

1. Спорт і олімпійські ігри в стародавній Греції.
2. Витоки спорту в стародавній Греції.
3. Принцип змагальності в способі життя стародавніх греків.
4. Міфи та легенди про спорт стародавньої Греції.
5. Фізичне виховання в системі освіти і виховання стародавньої Греції.
6. Олімпія – місто проведення Олімпійських ігор стародавньої Греції.
7. Організація і програми Олімпійських ігор стародавньої Греції.
8. Участь у змаганнях, визначення та вшанування переможців.
9. Підготовка атлетів до Олімпійських ігор.
10. Відродження Олімпійських ігор.
11. П'єр де Кубертен і відродження Олімпійських ігор.
12. Конгрес 1894 року і його роль в Олімпійському русі.
13. Створення міжнародного Олімпійського комітету.
14. Загальна характеристика I періоду ігор Олімпіади (1896 – 1912 рр.).
15. Загальна характеристика II періоду ігор Олімпіади (1920 – 1948 рр.).
16. Загальна характеристика III періоду ігор Олімпіади (1952– 1988 рр.).
17. Загальна характеристика IV періоду ігор Олімпіади (з 1992 по теперішній час).
18. Зимові Олімпійські ігри в системі олімпійського руху.
19. Олімпійська Хартія – основний правовий документ олімпійського спорту.
20. Міжнародний олімпійський комітет (МОК) і основи його діяльності.
21. Міжнародні спортивні федерації (МСФ) і основи їх діяльності.
22. Національні олімпійські комітети (НОК) і основи їх діяльності.

23. Соціально-політичні, організаційно-правові й економічні основи олімпійського спорту.
24. Проблема аматорства в сучасному олімпійському спорті.
25. Олімпійський рух в Україні.

Другий розділ містить 25 питань з розділу «Професійний спорт». На виконання цього завдання студенту виділяється 10 хв. Максимальна кількість балів – 35.

Питання з розділу «Професійний спорт».

1. Уявлення про спортсменів-аматорів і професіоналів.
2. Професіоналізація олімпійського спорту.
3. Особливості олімпійського спорту.
4. Історія розвитку професійного баскетболу.
5. Історія розвитку професійного футболу.
6. Історія розвитку професійного хокею.
7. Професійний спорт в сучасному суспільстві.
8. Держава і професійний спорт.
9. Основні фактори розвитку професійного спорту в США.
10. Мета, завдання і функції професійного спорту.
11. Особливості розвитку професійного спорту в Європі.
12. Розвиток професійного спорту в Україні.
13. Спортсмени України в зарубіжному професійному спорті.
14. Проблеми адаптації спортсменів України в професійному спорті.
15. Система відбору (драфт) спортсменів в командних видах професійного спорту (НБА, НХЛ).
16. Відбір спортсменів в індивідуальних видах професійного спорту.
17. Підготовка спортсменів в ігрових видах професійного спорту (НБА, НХЛ).
18. Особливості підготовки спортсменів в боксі, велоспорті.
19. Критерії економічної ефективності системи змагань.

20. Система змагань у професійному баскетболі.
21. Система змагань у професійному хокеї.
22. Система змагань у професійному футболі.
23. Система змагань у професійному боксі.
24. Система змагань у велоспорті.
25. Основні терміни олімпійського і професійного спорту.

Третій розділ містить термін чи поняття з навчальної дисципліни «Олімпійський і професійний спорт», які студенти повинні засвоїти протягом навчального курсу. Студент повинен дати визначення відповідного терміну чи поняття та коротко його охарактеризувати. На виконання цього завдання студенту виділяється 5 хв. Максимальна кількість балів – 30.

Терміни олімпійського та професійного спорту.

1. Олімпізм.
2. Олімпійський рух.
3. Олімпійські ігри.
4. Олімпійська символіка.
5. Олімпійський прапор.
6. Олімпійський гімн.
7. Олімпійські нагороди.
8. Олімпійська хартія.
9. МОК.
10. НОК.
11. Міжнародні спортивні об'єднання.
12. Олімпійське місто.
13. Олімпійський церемоніал.
14. Олімпійська клятва.
15. Олімпійський вогонь.
16. Програма Олімпійських ігор.
17. Олімпійські види спорту.

18. Система олімпійських змагань.
19. Професійний спорт.
20. Професійна спортивна ліга.
21. Спортсмен-професіонал.
22. НБА.
23. НХЛ.
24. НФЛ.
25. ФІФА.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ОЛІМПІЙСЬКОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ**

Відповідь студента на питання екзаменаційного білету оцінюється за наступними критеріями:

Критерії оцінювання:

- повнота і ґрунтовність викладу;
- фактична правильність;
- точність;
- логічність;
- лаконічність.

Максимальна оцінка за усну відповідь на перше питання - 35 балів, на друге питання – 35 балів.

Максимальний бал виставляється за умови, якщо відповідь студента у повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям:

1-15 балів отримує студент, який при відтворенні навчального матеріалу дає неповну відповідь, допускає 1 помилку або відповідь студента елементарна чи фрагментарна.

16-24 бали виставляється студенту, який дає правильну але неповну відповідь.

25-35 балів виставляється студенту, який вільно, з розумінням володіє навчальним матеріалом, дає правильну, повну відповідь.

2. Критерії оцінювання третього питання.

Правильне виконання завдання – 30 балів.

Критерії оцінювання:

1-20 балів отримує студент, який при визначенні терміну чи поняття допустив незначні помилки.

21-30 балів виставляється студенту, який при визначенні терміну чи поняття дав правильну відповідь та коротко його охарактеризував.

Загальна оцінка фахового випробування складається із суми балів за виконання трьох завдань за 100-бальною шкалою. Відповідь вважається позитивною, якщо абітурієнт набрав не менше 60 балів за виконання трьох завдань.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Булатова М.М. Енциклопедія олімпійського спорту. / М.М. Булатова. - К.: Олімпійська література, 2009. – 399 с.
2. Вавилов Ю.Н. Особенности подготовки профессиональных спортсменов / Ю.Н. Вавилов, А.П. Лаптев // Теория и практика физической культуры. – 1990. - № 6. – С. 34-36.
3. Кун Л. Всеобщая история физической культуры и спорта. / Л. Кун. - М. Радуга, 1982. – 399 с.
4. Платонов В.Н. Олимпийский спорт. – / В.Н. Платонов, С. И. Гуськов. - К., Олимпийская литература, 1994, 1 книга. – 493 с.
5. Платонов В.Н. Олимпийский спорт. – / В.Н. Платонов, С. И. Гуськов. - К., Олимпийская литература, 1997, 2 книга. – 383 с.
6. Профессиональный спорт / [под ред. Гуськова С.И., Платонова В.Н.] – К., Олимпийская литература. – 2000. – 391 с.
7. Ривкин Л.И. В долине Алфея. Олимпийские игры в искусстве Древней Греции. / Л.И. Ривкин. – М.: 1969.
8. Романов А.О. Международное спортивное движение. / А.О. Романов. – М.: Физкультура и спорт, 1973. – 255 с.
9. Спунер Р. Что такое бейсбол? / Р. Спунер // Теория и практика физической культуры. – 1990. - № 8. – С. 53-57.
10. Хавин Б.Н. Все об Олимпийских играх: Справочник. / Б.Н. Хавин. – М.: Физкультура и спорт, 1979. – 607 с.